

ToryodSMEs Newsletter

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) โดยความร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ & สสวพ.

www.ku.ac.th

การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

กุสุมาลย์ แซ่ลี่ และ ปราโมทย์ ธรรมรัตน์

http://pptc.ku.ac.th

การขอรับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย

เตรียมเอกสารตามแบบฟอร์ม ยื่นต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ เลขที่ 44/100 หมู่ 1 ถ.นนทบุรี 1 ต.บางกระสอบ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000 โทรศัพท์ 02-547-4711 โทรสาร 02-547-4718 หรือยื่นที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดทั่วประเทศ

(ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาไทย รายละเอียดแบบฟอร์มต่าง ๆ สามารถดาวน์โหลดได้ที่ เว็บไซต์ ไอพี ไทยแลนด์ ดอท คอม www.ipthailand.org)

วิธีการคุ้มครองการออกแบบทางอุตสาหกรรมของต่างประเทศ

ในหลายประเทศมีการคุ้มครองการออกแบบทางอุตสาหกรรมในรูปแบบของการจดทะเบียนภายใต้กฎหมายการออกแบบทางอุตสาหกรรม ปัจจุบันการจดทะเบียนในบางประเทศหรือในเขตพื้นที่เศรษฐกิจทั่วไป เช่น สหภาพยุโรปได้ให้ความคุ้มครองกับการออกแบบทางอุตสาหกรรมที่ไม่ได้ลงทะเบียนเป็นเวลา 3 ปีนับตั้งแต่มีการเปิดเผย

ประเทศไทยให้การคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในรูปแบบสิทธิบัตรการออกแบบ โดยการยื่นขอรับสิทธิบัตรประเภทสิทธิการออกแบบ ต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

การยื่นจดทะเบียนสิทธิบัตร

การยื่นจดทะเบียนสิทธิบัตรนั้น จะต้องมีการเตรียมเอกสารและยื่นต่อสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งมีขั้นตอนคร่าว ๆ ดังนี้

- ตรวจสอบว่ามิงงานประดิษฐ์ก่อนหน้าที่ซ้ำกันอยู่หรือไม่
- เขียนข้อถือสิทธิและข้อกำหนดทั้งหมดของงานประดิษฐ์
- ยื่นขอจดทะเบียนกับทางสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศที่ต้องการขอรับการคุ้มครอง
- แก้ไขปรับปรุงตามที่ทางสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญานั้น ๆ แจ้งมา

สถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร
Institute of Food Research and Product Development

InnovationSME.com

Toryod.com

การขอรับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย

การขอรับสิทธิบัตรไทย ทำการยื่นขอได้ที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ หรือที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ การยื่นขอสิทธิบัตรจะต้องมีข้อมูลทั้งหมดของงานประดิษฐ์ มีรายละเอียดการประดิษฐ์ ข้อถือสิทธิของสิทธิบัตร หมายถึงขอบเขตของสิทธิบัตรที่ต้องการคุ้มครอง รูปภาพ รวมทั้งบทคัดย่อ การเตรียมข้อมูลในส่วนนี้ ต้องใช้ความรู้เชิงลึกทางด้านกฎหมายสิทธิบัตร ดังนั้นในกรณีซึ่งผู้ยื่นไม่มีความชำนาญ จึงจำเป็นต้องได้รับการแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้โดยตรง

ในรายละเอียดการประดิษฐ์จะมีหัวข้อต่าง ๆ ที่จะต้องเขียนบรรยายอย่างรัดกุมชัดเจน ได้แก่

ส่วนที่ 1 รายละเอียดการประดิษฐ์

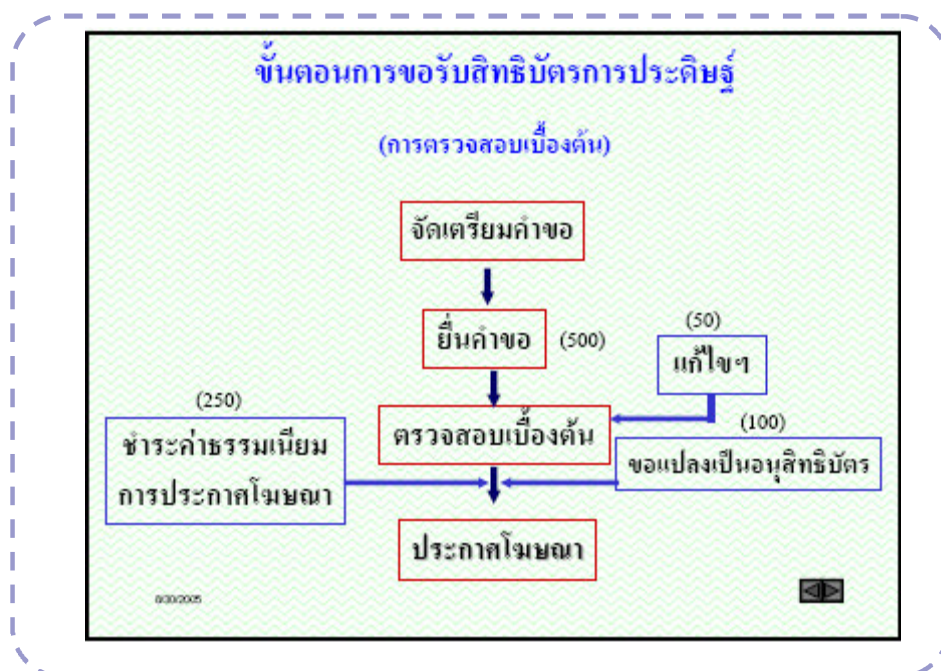
ต้องมีหัวข้อต่อไปนี้ (สลับหัวข้อได้ถ้าทำให้เข้าใจดีขึ้น)

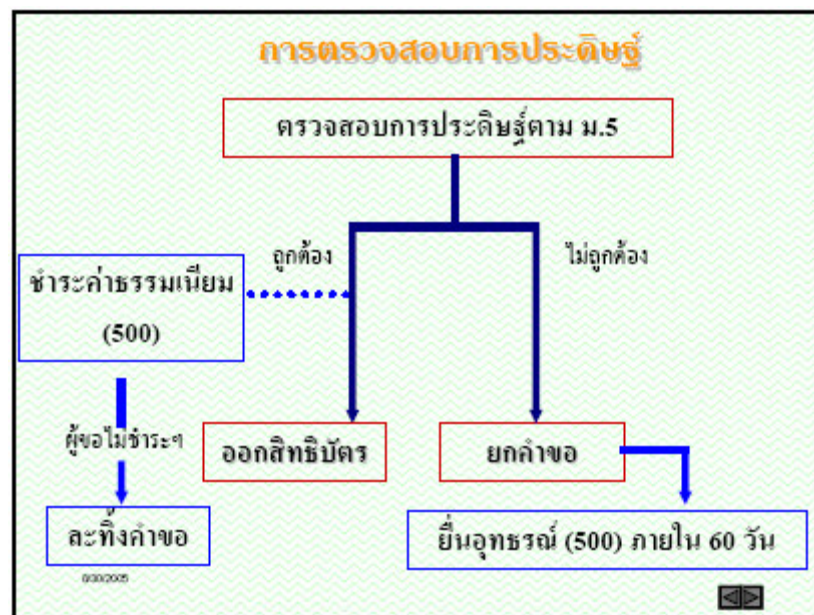
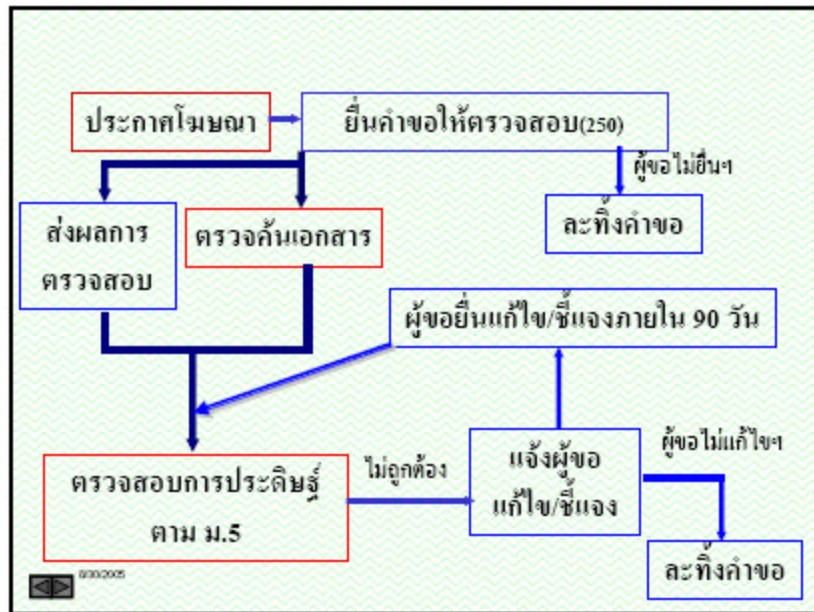
1. ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์
2. สาขาวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์
3. ภูมิหลังของศิลปะหรือวิทยาการที่เกี่ยวข้อง
4. ลักษณะและความมุ่งหมายของการประดิษฐ์
5. คำอธิบายรูปเขียนโดยย่อ (ถ้ามีส่วนที่ 4)
6. การเปิดเผยการประดิษฐ์โดยสมบูรณ์
7. วิธีการในการประดิษฐ์ที่ดีที่สุด

ส่วนที่ 2 ข้อถือสิทธิ

ส่วนที่ 3 บทสรุปการประดิษฐ์

ส่วนที่ 4 รูปเขียน (ถ้ามี)

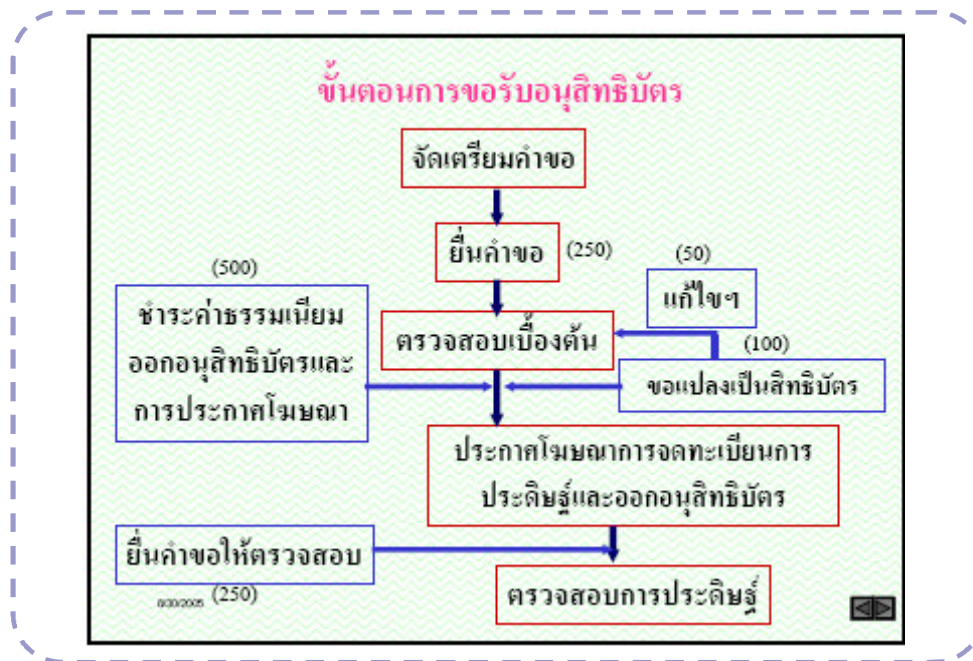
www.ipthailand.org

กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ แบบผังภูมิวงจรรวม ความลับทางการค้า
สิ่งประดิษฐ์ทางภูมิศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย

เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยทรัพย์สินทางปัญญา

*ตารางอัตราค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย
กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์*

ขั้นตอน	ค่าธรรมเนียม
ยื่นคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์	500 บาท
ยื่นคำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์	250 บาท
ยื่นคำขอรับอนุสิทธิบัตรการประดิษฐ์	250 บาท
คำขอแก้ไขเพิ่มเติม	50 บาท
การประกาศโฆษณาคำขอรับสิทธิบัตร	250 บาท
รับจดทะเบียนและประกาศโฆษณาอนุสิทธิบัตร	500 บาท
คำขอให้ตรวจสอบการประดิษฐ์ (กรณีการประดิษฐ์)	250 บาท
รับจดทะเบียนและออกสิทธิบัตร	500 บาท
คำคัดค้าน	250 บาท
คำอุทธรณ์	500 บาท
คำขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ	100 บาท

การคุ้มครองเครื่องหมายการค้า

การคุ้มครองเครื่องหมายการค้าทำได้โดยการจดทะเบียนคุ้มครองเครื่องหมายการค้า ซึ่งเป็นการคุ้มครองที่ดีเยี่ยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการขัดแย้งในเรื่องของการแยกแยะหรือความสับสนในความคล้ายคลึงกันของเครื่องหมายการค้า

การยื่นจดทะเบียนคุ้มครองเครื่องหมายการค้า นั้น ในขั้นแรกจะต้องแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับบริษัท รูปแบบกราฟฟิกของเครื่องหมายการค้า รายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ให้กับทางสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศที่ต้องการขอรับการคุ้มครอง เวลาที่ใช้ในการยื่นจดทะเบียนเครื่องหมายทางการค้านั้นแตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศ โดยปกติแล้วจะอยู่ในช่วงประมาณ 3 เดือน - 2 ปี อย่างไรก็ตามมีการยื่นจดทะเบียนในรูปแบบพิเศษสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ต้องการเก็บเป็นความลับเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาและการทำการตลาด ในหลาย ๆ ประเทศเครื่องหมายการค้าให้ความคุ้มครองเป็นเวลา 10 ปี ไม่จำเป็นต้องยื่นจดทะเบียนใหม่

ข้อควรคำนึงสำหรับการเลือกใช้เครื่องหมายการค้า

- เช็คว่าเครื่องหมายการค้า นั้น ๆ อยู่ในข้อกำหนดทางด้านกฎหมายสำหรับการยื่นจดทะเบียนประเภทนั้น ๆ หรือไม่
- ต้องมั่นใจว่าเครื่องหมายการค้า นั้น ๆ ไม่มีความคล้ายคลึงหรือก่อให้เกิดความสับสนกับเครื่องหมายการค้าที่มีอยู่แล้ว
- ต้องมั่นใจว่าเครื่องหมายการค้า นั้น ๆ ง่ายต่อการอ่าน เขียน และจดจำ และเหมาะสมกับสื่อโฆษณาทุกประเภท
- ต้องมั่นใจว่าเครื่องหมายการค้า นั้น ๆ ไม่ก่อให้เกิดการตีความหมายไปในทางที่ไม่ต้องการ
- เช็คว่าเครื่องหมายการค้าที่ต้องการใช้ยังว่างอยู่ ไม่มีการจดทะเบียนมาก่อน

การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในต่างประเทศ

โดยปกติแล้วการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาจะจำกัดในประเทศหรือในพื้นที่ที่จดทะเบียนไว้เท่านั้น นั่นคือจุดที่ประเทศใดก็จะคุ้มครองเฉพาะประเทศนั้น ๆ การที่บริษัทต้องการที่จะให้มีการคุ้มครองในประเทศอื่น ๆ ด้วยนั้นจะต้องมีการจดทะเบียนเพิ่มเติม โดยมีข้อสำคัญที่ควรรู้ เช่น วันที่ที่ยื่นจดทะเบียนครั้งแรกเรียกว่า **“วันยื่นครั้งแรก” (priority date)** ซึ่งจะสามารถดำเนินการยื่นจดสิทธิบัตรในประเทศอื่นได้ภายในระยะเวลา 12 เดือนนับจากวันที่ยื่นครั้งแรก

สำหรับการออกแบบทางอุตสาหกรรมต้องยื่นจดทะเบียนในประเทศอื่นภายในระยะเวลา 6 เดือนหลังจากวันที่ยื่นครั้งแรก ส่วนเครื่องหมายทางการค้าต้องยื่นจดทะเบียนในประเทศอื่น ภายในระยะเวลา 6 เดือนหลังจากวันที่ยื่นครั้งแรกเช่นกัน การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าจะให้ความคุ้มครองเฉพาะในประเทศที่จดทะเบียน ยกเว้นว่าเครื่องหมายนั้น ๆ จะเป็นที่ยุ้จักคืออยู่แล้ว

การคุ้มครองงานที่มีลิขสิทธิ์ เป็นการคุ้มครองงานทางศิลปะ

งานที่มีลิขสิทธิ์ มี 9 ประเภท ได้แก่ งานวรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง นักแสดง งานแพร่เสียงแพร่ภาพ งานที่มีลิขสิทธิ์ จัดเป็นงานทางศิลปะ ตามข้อตกลงระหว่างประเทศ เจ้าของผลงานได้รับสิทธิคุ้มครองอัตโนมัติทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยไม่จำเป็นต้องยื่นขอรับลิขสิทธิ์แต่อย่างใด ในบางประเทศเปิดโอกาสให้มีการยื่นจดทะเบียนข้อมูลลิขสิทธิ์ ซึ่งเป็นเพียงการจดทะเบียนข้อมูลเท่านั้น ไม่ใช่การยื่นขอรับการคุ้มครอง เพราะได้รับการคุ้มครองโดยอัตโนมัติในประเทศต่าง ๆ เป็นสากลแล้ว งานประเภทที่เป็นงานที่มีลิขสิทธิ์ ได้แก่ หนังสือ เพลง ภาพวาด ภาพยนตร์ ดนตรี ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ จึงมีการคุ้มครองกว้างมากเพราะคุ้มครองหลาย ๆ ประเทศ

ระดับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

ระดับกลุ่มประเทศ : การทำข้อตกลงในภูมิภาคเดียวกัน ทำให้ประเทศในกลุ่มสมาชิกได้รับการคุ้มครองภายในกลุ่มโดยการยื่นจดทะเบียนเพียงครั้งเดียว

ระดับภายในประเทศ : การคุ้มครองทำได้โดยการยื่นจดทะเบียนกับหน่วยงานทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศนั้น ๆ ในขั้นตอนระหว่างการยื่นขอขึ้น บางครั้งอาจยุ่งยากและมีค่าใช้จ่ายสูง และหากมีขั้นตอนการแปลภาษาให้เป็นภาษาสากลจะต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในส่วนนี้ด้วย

ตัวอย่างของกลุ่มองค์กรทรัพย์สินทางปัญญาในระดับกลุ่มประเทศสำหรับการออกแบบทางอุตสาหกรรมและเครื่องหมายทางการค้า ได้แก่

- The African Intellectual Property Organization (OAPI) (www.oapi.wipo.net)
- The African Regional Industrial Property Organization (ARIPO) (www.aripo.org)
- The Benelux design Office (www.bbtm-bbdm.org)
- The European Union Office for Harmonization in the Internal Market (OHIM) (oami.eu.int/)

ตัวอย่างของกลุ่มองค์กรทรัพย์สินทางปัญญาในระดับกลุ่มประเทศสำหรับสิทธิบัตร ได้แก่

- The African Intellectual Property Organization (OAPI) (www.oapi.wipo.net)
- The African Regional Industrial Property Organization (ARIPO) (www.aripo.org)
- The European Patent Organization (EAPO) (www.eapo.org)
- The European Patent Office (EAP) (www.eapo.org)
- The Patent Office of the Gulf Cooperation Council (www.gulf-patent-office.org.sa)

ระดับนานาชาติ : การออกแบบทางอุตสาหกรรม

สำหรับบริษัทที่ต้องการที่จะจดทะเบียนสินค้าของตนในหลาย ๆ ประเทศสามารถที่จะประหยัดเวลาและทุนทรัพย์โดยการจดทะเบียนโดยผ่านระบบของสำนักสิทธิบัตรโลก (World Intellectual Property Organization (WIPO)) โดยใช้ระบบ Hague system ผู้ยื่นจากกลุ่มประเทศสมาชิกสามารถจดทะเบียนได้โดยจะได้รับสิทธิการคุ้มครองภายในกลุ่มประเทศสมาชิกของ WIPO

ระดับนานาชาติ : สิทธิบัตร

มีหน่วยงานของ WIPO ที่เรียกว่า Patent Cooperative Treaty (PCT) ซึ่งให้สิทธิในการยื่นจดสิทธิบัตรเพียงครั้งเดียวในกลุ่มประเทศที่เป็นสมาชิกของ PCT การยื่นจดทะเบียนสามารถทำได้ทั้งที่สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศสมาชิกหรือที่สำนักงาน PCT ของ WIPO ปัจจุบันไทยเราเป็นสมาชิก WIPO แต่ยังไม่เข้าไม่เป็นสมาชิก PCT

ระดับนานาชาติ : เครื่องหมายทางการค้า

การใช้ระบบ Madrid system ของ WIPO จะสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายและลดขั้นตอนการยื่นจดทะเบียนลงได้ โดยประเทศนั้น ๆ จำต้องเป็นสมาชิกของระบบ Madrid ก่อนเช่นเดียวกัน ประเทศสมาชิกของระบบ Madrid ยกตัวอย่างเช่น สหรัฐอเมริกา จีน อังกฤษ สวิตเซอร์แลนด์ เป็นต้น